

Toelichting bij bedrijfseconomische termen in het bedrijfseconomisch rapport

Algemene bedrijfsgegevens

Op deze pagina wordt een algemeen beeld geschetst over de grootte en de omvang van het bedrijf. Er wordt onder meer gekeken naar de arbeidsintensiteit, het teeltplan, de verkavelingstoestand, de veestapel en het aantal geproduceerde liters.

Arbeid

Ongeacht het aantal uren een persoon meewerkt, wordt deze gerekend als één arbeidskracht. Een volledige arbeidskracht werkt ca. 3000 uren per jaar. Voor personeel is dit 2200 uren. Het totaal aan arbeidskrachten op het bedrijf wordt weergegeven, dit is van belang om te kunnen bepalen hoeveel liter per arbeidskracht of per uur er wordt gemolken.

Gronden

Hier wordt een opsplitsing gemaakt tussen de gronden in eigendom en de grond die gepacht (gehuurd) wordt. Daarnaast wordt er een verschil gemaakt tussen de betaalde oppervlakte en de verloren oppervlakte. De verloren oppervlakte is de oppervlakte waar de sleufsilos en gebouwen op staan, maar ook eventuele andere oppervlaktes die niet voor de landbouw gebruikt worden.

Teeltplan

Dit geeft het overzicht van de geteelde gewassen op het betaalde oppervlak. Er wordt een splitsing gemaakt tussen grond gebruikt voor de veehouderij en marktbaar teelten. Dit maakt het mogelijk bedrijven met of zonder marktbaar teelten met elkaar te kunnen vergelijken.

Verkavelingstoestand

De verkavelingstoestand geeft een beeld over de gemiddelde grootte van de kavels op het bedrijf. Een kavel is een aaneengesloten blok land, zonder doorsnijding van waterlopen, openbare sloten, wegen en dergelijke. Een kavel kan dus uit meerdere percelen bestaan. De huiskavel is de oppervlakte die aan het bedrijf gelegen is zonder scheiding van openbare wegen, grachten, enz. De verkavelingstoestand is een belangrijk begrip om bijvoorbeeld de gewerkte tractoren en loonwerkkosten te kunnen verklaren.

Veestapel

In de eerste kolom worden het gemiddeld aantal stuks vee aangegeven. Vervolgens spreekt men van GVE (grootvee-eenheden). Dit is een omrekeningsfactor om landbouwdieren op een gestandaardiseerde manier weer te geven en te vergelijken. Vervolgens worden het aantal stalplaatsen en het bezettingspercentage weergegeven.

Geproduceerde liters

In de rubriek geproduceerde liters worden het aantal liters per koe, stalplaats, ha melkveehouderij, arbeidskracht en gewerkt uur weergegeven. In deze kolom spreekt men van FPCM, dit is de vet- en eiwitgehalten gecorrigeerde melk, dit wordt ook wel meetmelk genoemd

en wordt met behulp van de volgende formule berekend: $FPCM = (0.337 + 0.116 \times \%vet + 0.06 \times \%eiwit) \times \text{liters melk}$.

Waardering

Op de pagina waardering wordt de actief en passief waarde van het bedrijf berekend.

Bij het actief maken we een onderscheid tussen vaste activa en vlottende activa.

De vaste activa worden berekend door de aankoopwaarde van de goederen jaarlijks te verminderen met de afschrijving.

De waarde van de vlottende activa worden als volgt berekend: vee wordt gewaardeerd op basis van de leeftijd en de productie van die bepaalde periode. De voorraad waarde is de doorgegeven stock gewaardeerd tegen aankoop waarde. Voor eigen ruwvoer worden standaard waardes per kg ds gehanteerd.

Als je al deze waardes optelt kom je op de actief waarde van het bedrijf. Let wel op: dit is een theoretisch getal, in de praktijk zullen veel goederen een hogere restwaarde hebben. Van deze waarde wordt dan het vreemd vermogen afgetrokken. Hetgeen wat overblijft is je theoretisch eigen vermogen.

Globaal overzicht

Op deze pagina wordt een overzicht gegeven van alle opbrengsten en kosten die gemaakt zijn in een bepaalde periode. Dit overzicht wordt ook uitgedrukt per geproduceerde liter FPCM en per gemiddeld aanwezige melkkoel. Het gemiddelde van de LIBA-bedrijven is ter vergelijking telkens per liter en per koe vermeld.

Opbrengsten

Het gedeelte opbrengsten wordt voornamelijk gevormd door de opbrengst uit de geleverde melk. De opbrengsten 'vleesproductie' bestaat uit de opbrengsten van het vee dat het bedrijf heeft verlaten. Hiermee wordt de verkoop van kalveren, jongvee en melkkoeien bedoeld. De opbrengsten worden verminderd met de aankopen van vee die het bedrijf gedaan heeft. Dit kunnen melkkoeien, jongvee of kalveren zijn.

Het 'inventarisverschil vee' wordt berekend door de waarde en omvang van de veestapel op het begin en het einde van de periode te vergelijken. Wanneer de veestapel is uitgebreid door aankopen rundvee, zal het inventarisverschil positief zijn.

Premies die direct samenhangen met de melk- of vleesproductie worden hier bij de opbrengsten genoteerd.

Variabele kosten

Variabele kosten zijn kosten die aan de rundveehouderij toegerekend kunnen worden indien ze variëren naargelang er meer of minder wordt geproduceerd. Ze kunnen jaarlijks sterk variëren hierdoor en door de fluctuerende prijzen van bijvoorbeeld voeders en teeltkosten.

De voorraadmutatie ruwvoer is de stijging of daling van de voorraad ruwvoer op het einde van de periode ten opzichte van de vorige periode. Wanneer de waarde van het ruwvoer gedaald is ten opzichte van de vorige periode, wordt deze daling als een kost gezien. Wanneer de waarde stijgt, wordt dit als een opbrengst gezien. Het ruwvoer wordt toegekend in het jaar dat het opgevreten wordt door de koeien en niet in het jaar dat het geteeld wordt.

Saldo rundveehouderij

Het saldo rundveehouderij wordt verkregen door de opbrengsten die men verkrijgt uit de rundveehouderij, te verminderen met de variabele kosten die men gemaakt heeft hiervoor.

Door aan het saldo rundveehouderij de saldo's behaald uit de neventakken toe te voegen verkrijgt men het brutobedrijfsresultaat. De overige bedrijfsopbrengsten zijn opbrengsten die niet rechtstreeks van de rundveehouderij of neventakken afkomstig zijn, maar die wel tot het bedrijf behoren. Bijvoorbeeld: premie zorgboerderij, bio premie, ...

Het brutobedrijfsresultaat is het werkelijk gerealiseerde resultaat van de gehele onderneming.

Vaste kosten

Vaste kosten zijn kosten die niet sterk veranderen naarmate de productie stijgt of daalt. Wanneer de productie op een bedrijf sterk in omvang toeneemt, zullen er investeringen moeten gebeuren. Hierdoor zullen de vaste kosten stijgen.

Water en elektriciteit zijn deels vaste kosten en deels variabele kosten. Omdat ze dikwijls moeilijk toe te rekenen zijn aan verschillende bedrijfstakken zijn ze hier opgenomen bij de vaste kosten.

De vaste kosten bestaan uit:

- Pacht: dit is het geld dat men betaald voor het huren van landbouwgrond. Wanneer een bedrijf veel grond in eigendom heeft en een vergelijkbaar ander bedrijf heeft veel grond in pacht, zou dit tweede bedrijf een lager inkomen hebben. Door het aanrekenen van fictieve pacht op grond in eigendom zullen de bedrijven te vergelijken zijn met elkaar.
- Grond: hierin zitten de kosten van de grond zoals afrastering, roerende voorheffing... en eventuele afschrijving van drainage, kosten op aankoop, ... In dit onderdeel wordt ook rekening gehouden met de fictieve pacht.

Fictieve pacht is het aantal ha in eigendom vermenigvuldigd met een fictieve pacht prijs. Deze fictieve pacht heeft men nooit betaald, maar wordt toch in kosten gebracht. Grond wordt niet afgeschreven. Om geen verschil te maken tussen een melkveehouder die de grond gekregen heeft of een melkveehouder die de grond gekocht heeft, voert men fictieve pacht in.

- Gebouwen, tractor, machines: deze vaste kosten worden gevormd door de jaarlijkse afschrijving, de intrest op de gemiddelde boekwaarde en de onderhoud- en brandstofkosten.
- Berekende rente: de intrest die zou verkregen worden indien de waarde op de bank zou gestaan hebben.
- Elektriciteit en water: elektriciteit die via zonnepanelen wordt geproduceerd, wordt hier als kost meegerekend. In de berekening van de neventak zonnepanelen wordt dit bedrag als opbrengst meegenomen.

Netto bedrijfsresultaat

Wanneer van het brutobedrijfsresultaat de vaste en algemene kosten worden afgetrokken wordt het netto bedrijfsresultaat verkregen.

Het netto bedrijfsresultaat geeft de boekhoudkundige winst weer. Het is de berekende vergoeding voor de eigen arbeid en het ondernemersrisico van de ondernemer.

De buitengewone baten en lasten zijn de inkomsten of uitgaven die men in de periode maakt, maar die eigenlijk betrekking hebben op een vorige of toekomstige periode.

Arbeidsinkomen

Het arbeidsinkomen is de vergoeding voor de geleverde arbeid van de ondernemer en het ondernemersrisico. De kosten voor alle overige arbeid en van het in het bedrijf geïnvesteerde vermogen zijn hierbij volledig vergoed.

Winst

Om de winst te berekenen, worden er enkele afhoudingen en toevoegingen gedaan aan het arbeidsinkomen:

- Af: betaalde lonen
- Bij: ontvangen VLIF-premie
- Af/bij: btw uit de gewone bedrijfsvoering (dit doet men enkel bij melkveehouders die onderworpen zijn aan het forfaitaire stelsel)
- Bij: fictieve pacht
- Bij: berekende rente
- Af: betaalde rente = de rente van de leningen die men daadwerkelijk betaalt aan de bank of aan derden.
- Bij: ontvangen rentesubsidie

Cash flow

Cash flow is het arbeidsinkomen na toevoeging van de berekende rente en de berekende afschrijving en na aftrek van de betaalde rente. De cash flow geeft aan hoeveel geld er beschikbaar is voor kapitaalaflossing van de leningen, voor investeringen met eigen middelen en om te sparen.

Afschrijving betekent dat de kosten van een aankoop worden verdeeld over de jaren waarin het goed wordt gebruikt. Het aankoopbedrag wordt over meerdere jaren gespreid en vermindert de winst gedurende deze periode.

Vrije cash flow

De vrije cash flow geeft aan hoeveel geld er resteert voor privé, sparen en voor nieuwe investeringen. Het is de cash flow na betaling van de kapitaalsaflossingen van leningen.

Beschikbare middelen

De beschikbare middelen worden berekend door de vrije cash flow te verminderen met de privé uitgaven en met de belastingen die men in dat jaar betaald heeft. Het geeft het bedrag weer dat die periode beschikbaar is voor investeringen en sparen. Het zijn de middelen die de melkveehouder kan gebruiken buiten de gewone bedrijfsvoering.

Besteding van de beschikbare middelen

Hier kan worden afgeleid welke investeringen het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. Ook is zichtbaar welk bedrag aan het bedrijf is toegevoegd of onttrokken. Dit betekent dat eigen middelen in het bedrijf zijn gebracht of juist zijn onttrokken. Dit kan betekenen dat er geld op een spaarrekening is gezet of afgehaald of leveranciersschulden zijn toegenomen of afgebouwd.

Financiële kengetallen

Op deze pagina wordt een algemeen beeld gegeven van het saldo en netto bedrijfsresultaat van de melkveetak en van het totale bedrijf.

- Saldo per koe: dit zijn de opbrengsten verminderd met de variabele kosten per koe. Deze parameter kan worden gebruikt om te vergelijken of een bedrijf te hoge variabele kosten heeft en/of een te lage melkopbrengst
- Saldo per hectare: dit zijn de opbrengsten verminderd met de variabele kosten van de melkvee exploitatie gedeeld door het aantal beschikbare hectares voor de melkveehouderij
- Netto bedrijfsresultaat per koe: netto bedrijfsresultaat van de melkvee exploitatie gedeeld door het gemiddeld aanwezige melkkoeien
- Netto bedrijfsresultaat per 100l FPCM: dit is het netto bedrijfsresultaat van de melkvee exploitatie gedeeld door de geproduceerde liters melk in FPCM

In de kolom 'bedrijf' worden procenten weergegeven. Dit geeft aan hoeveel procent van het netto bedrijfsresultaat behaald wordt per soort bedrijfsvoering. Belangrijk is dat het merendeel van het netto bedrijfsresultaat wordt behaald uit de opbrengsten van het melkvee of door een toekomstwaardige neventak.

Melkvee exploitatie

Op deze pagina worden de kosten en opbrengsten die gemaakt en verkregen zijn voor enkel de melkkoeien weergegeven. Wanneer de opbrengsten worden verminderd met de kosten, ontstaat het netto bedrijfsresultaat uit de melkvee exploitatie. Dit geeft aan hoeveel winst of verlies is behaald bij de melkkoeien.

Deze cijfers worden uitgedrukt in totaal voor alle koeien samen, per koe en per 100 l FPCM.

Algemene gegevens

Het gemiddeld aanwezige aantal koeien zijn het aantal melkkoeien die volgens de inventaris gemiddeld aanwezig zijn in die periode.

De geproduceerde liters melk bestaan uit de melk die aan de melkerij verkocht is met hun vet- en eiwitgehalte, melk voor thuisverkoop, melk die aan de kalveren gegeven is, melk voor huishoudelijk gebruik, probleemmelk die in de put terechtkomt.

De geproduceerde liters FPCM melk zijn de geleverde liters melk omgerekend naar meetmelk.

De melkproductie per koe wordt zowel in liter als in FPCM weergegeven. Dit is de totaal geproduceerde melk gedeeld door het gemiddeld aantal aanwezige koeien.

Ruwvoermelk zijn de liters FPCM melk die een koe geproduceerd heeft op basis van de energie uit het ruwvoer. De ruwvoermelk wordt als volgt berekend: liter FPCM per koe – (1,35 x kg krachtvoer/koe). Het krachtvoer omvat ook de bijproducten omgerekend naar 90 % droge stof.

Opbrengsten

In deze rubriek wordt rekening gehouden met de verkoop en aankoop van koeien en kalveren. De aankoop van dieren wordt niet als kost gezien, maar wordt bij de opbrengsten in mindering gebracht bij de verkopen.

Het getal dat verkregen wordt bij 'vaarzen van jongvee', is afkomstig van pagina 12. Dit is de kost van de vaarzen die in die periode naar de melkvee exploitatie gegaan zijn. De waarde wordt later verminderd met het resultaat uit het jongvee. De gemiddelde vaars die overgaat naar het melkvee is 24 maanden. De kostprijs om deze vaars op te fokken wordt bij het melkvee in mindering gebracht. Deze kosten zijn immers al gemaakt en berekend bij de jongvee opfok.

De vervangingsopbrengst/-kost is de som van alle verkopen van melkkoeien en kalveren verminderd met de aankopen van koeien en de overgang van de vaarzen uit het jongvee. Dit geeft aan hoeveel de vervanging van uitgestoten koeien kost of opbrengt. Wanneer het een kost is, geeft het ook aan hoeveel het kost om de veestapel in stand te houden.

Kosten

De kosten worden opgedeeld in vaste en variabele kosten.

De variabele kosten worden voornamelijk gevormd door de voerkosten. Dit zijn alle voeders die men gekocht of geteeld heeft enkel voor het melkvee.

De vaste kosten melkvee exploitatie zijn dezelfde vaste kosten als bij het globaal overzicht. Alleen worden hier enkel de vaste kosten weergegeven die men effectief gemaakt heeft voor het melkvee of daaraan toegerekend worden. Ook rente vee kapitaal hoort hiertoe. Hier wordt de waarde van het vee omgerekend naar de rente die men had kunnen krijgen als de waarde van het vee belegd of gespaard was geweest.

Analyse melkproductie en – opbrengsten

In dit onderdeel wordt een beter beeld gegeven van de geleverde melk. De verkregen melkopbrengst wordt uitgelegd door het toevoegen of verminderen van de behaalde premies en/of heffingen.

In deze rubriek 'melkbestemming' wordt weergegeven hoeveel melk er naar de verschillende melkbestemmingen gaat. Op die manier kan worden bekeken of er sprake is van een kwaliteitsprobleem door een grote afwijking tussen geproduceerde en geleverde melk.

Vervolgens wordt er een toelichting op de geleverde melk weergegeven. Hier kunnen melkprijzen in verhouding vergeleken worden.

Analyse voerverbruik en kosten

Op de pagina 'Analyse voerverbruik en kosten' wordt weergegeven wat en in welke hoeveelheid werd gevoederd in die periode en wat de kostprijs van dit voeder was. Op basis van deze pagina kan worden achterhaald welke onderdelen van het voerverbruik de hoogste kosten hebben veroorzaakt. Er kan ook vergeleken worden met de gemiddelde veehouder.

Enkelvoudig krachtvoer is een krachtvoergrondstof die al dan niet gemengd kan worden met andere grondstoffen en meer dan 90% drogestof bevat. Enkele voorbeelden zijn: sojaschroot, kool- en raapzaadschroot, droge bietenpulp, ...

Onder mengvoer wordt samengesteld krachtvoer verstaan. Het is samengesteld uit verschillende enkelvoudige krachtvoerders met meestal een toediening van mineralen en vitaminen.

Enkele voorbeelden van bijproducten zijn: bietenperspulp, bierborstel, voederbieten, CCM, MKS,... Bijproducten worden omgerekend van kg nat product naar kg droog product met een drogestof van 90%. Dit doet men om het totaalpakket van het krachtvoer te kunnen vergelijken. Voorbeeld:

$$100000 \text{ kg bietenperspulp} \times 22\% \text{ drogestof} = 22000 \text{ kg drogestof}$$

$$22000 \text{ kg drogestof} / 90\% \text{ drogestof} = 24.444 \text{ kg bijproduct 90\% drogestof}$$

Mineralen zijn supplementen die in kleine hoeveelheden aan koeien verstrekt worden. Enkele voorbeelden zijn: zout, krijt, mineralen bolus, mineralenmengsel, ...

Ruwvoer is datgene dat een melkkoe onbepakt kan eten. Om deze reden behoren voederbieten tot bijproducten. Enkele voorbeelden zijn: gras, mais, stro, ...

In het eerste blok staan het aantal gevoerde kilogrammen krachtvoer en mineralen en hun kostprijs, uitgedrukt per melkkoe per jaar.

Het tweede blok is gelijkaardig aan het eerste, maar de gevoerde kilogrammen worden nu uitgedrukt per 100l geproduceerde FPCM.

In het derde blok worden de aankooprijzen van de in deze periode gevoerde bijproducten weergegeven. De aankooprijzen per product kunnen op die manier vergeleken worden met de aankooprijzen van de gemiddelde boer. Wanneer een bijproduct enkel uit voorraad gevoerd is, zullen er wel kilogrammen vermeld staan in de kolom kg ds, maar geen bedrag/100kg ds. De aankoopprijs is dan namelijk van een andere periode en is niet vergelijkbaar. In de kolom 'voederwaarde' wordt op basis van de gemiddelde VEM en DVE prijs in de periode voor bijproducten en enkelvoudige krachtvoerders de voederwaarde berekend. Vervolgens wordt de aankoopprijs vergeleken met deze voederwaarde. In de regel totaal zetten we eventuele voorraadprijzen.

De bedragen uit het tweede blok zijn voornamelijk gebaseerd op kostprijs. Voor producten die voornamelijk uit voorraad vervoederd worden kan het bedrag afwijken van het bedrag in het derde blok.

Voorbeeld:

$$\text{Beginvoorraad perspulp} \quad 15.000 \text{ kg ds aan } \text{€ } 0.21/\text{kg ds} = \text{€ } 3.150$$

Aankopen periode 14.000 kg ds aan € 0.23/kg ds = € 3.220

Eindvoorraad 13.000 kg ds aan € 0.23/kg ds = € 2.990

Er is dus 16.000 kg ds vervoerd, namelijk 15.000 uit voorraad aan € 3.150 en 1.000 kg ds van deze periode €230. In totaal dus 16.000 kg ds met een kostprijs van €3.380 geeft een gemiddelde kostprijs van €22.425/100 kg ds.

In het derde blok zou staan: vervoerd: 16.000 kg ds aan €0.23/kg ds

Analyse vleesopbrengsten melkveehouderij

Bij de analyse van de vleesopbrengsten wordt er eerst nagegaan hoeveel dieren er gemiddeld aanwezig waren op het bedrijf gedurende de periode. Het jongvee dat hier vermeld staat als gemiddeld aanwezig jongvee, betreft alleen de dieren die effectief op het bedrijf aanwezig zijn en niet het jongvee dat in opfok zit bij derden.

Kalversterfte tot 30 dagen zijn alle doodgeboren kalveren of kalveren die binnen de 30 dagen na geboorte sterven. Wanneer bijvoorbeeld een vaars te vroeg afkalft en ze kan gemolken worden, wordt dit doodgeboren kalf bij kalversterfte tot 30 dagen genoteerd.

De insteek van melkkoeien betreft de vaarzen die zijn opgenomen in de melkveehouderij

Bij de uitstoot van melkkoeien wordt er onderscheid gemaakt tussen gedwongen en vrijwillige uitstoot. Gedwongen uitstoot betreft koeien die om dringende redenen zijn afgevoerd, zoals overlijden of problemen met de uier, benen of vruchtbaarheid. Vrijwillige uitstoot verwijst naar koeien die verkocht zijn als fokvee of afgevoerd werden vanwege een te lage melkproductie.

Het % vervanging is de 'insteek melkkoeien' verminderd met de 'dieren verkocht als fokvee' en verminderd of vermeerderd met de uitbreiding of inkrimping van de veestapel, gedeeld door het aantal koeien. Bijvoorbeeld 26 vaarzen - 4 uitbreiding - 11 koeien op 88 koeien is 13 % vervanging.

Het vervangingspercentage kan sterk schommelen van het ene jaar tegenover het andere. Enkele oorzaken hiervan kunnen een veestapeluitbreiding of veel zieke koeien zijn. Er wordt gestreefd naar een vervangingspercentage van 25 à 30 %.

Aantal vaarzen afgevoerd binnen 365 dagen is het aantal dieren dat afgevoerd wordt binnen 365 dagen na overgang jongvee. Dieren die als fokvee verkocht worden tellen niet mee in deze berekening. Let op, dit is periode overschrijdend. Dus een vaars die heeft afgekalft in de vorige periode en deze periode wordt verkocht (binnen de 365 dagen na haar kalfdatum), telt mee.

Het afkalfpatroon geeft weer in welke maanden de kalvingen plaatsvinden. Om de huisvesting zo efficiënt mogelijk te houden wordt er gestreefd de kalvingen zo gelijkmatig mogelijk te verdelen over het jaar.

De vleesopbrengsten zijn de opbrengsten van de verkochte koeien en nuchtere kalveren.

Zuivelbereiding

In het eerste blok worden de hoeveelheid verkochte producten, het aantal verwerkte liters melk en het verkoopbedrag weergegeven.

Bij de kosten wordt melk en de overige onkosten melkverwerking weergegeven. Melk moet als kost gezien worden omdat deze geld zou opgebracht hebben wanneer deze naar de melkerij zou gegaan zijn.

Jongvee opfok

Bij 'Jongvee opfok' worden de variabele en vaste kosten die men specifiek voor het jongvee maakt weergegeven.

Jongvee genereert een opbrengst wanneer het wordt verkocht.

Wanneer vaarzen overgaan naar het melkvee, worden de kosten die voor deze vaarzen gemaakt zijn, opgenomen bij de kosten van het melkvee. Men heeft deze kosten namelijk gemaakt voor de vaars opbrengsten oplevert.

Variabele kosten zijn kosten die men maakt voor het jongvee die stijgen of dalen naargelang het aantal stuks toe- of afneemt. Vaste kosten zijn dezelfde als die in het globaal overzicht maar hier zijn het enkel die kosten die gemaakt werden voor het jongvee.

Onder 'opfokvergoeding' worden alle kosten genoteerd die gemaakt worden voor opfok bij derden. Het jongvee dat in opfok zit, wordt bij het gemiddeld aanwezige vee niet meegeteld. Maar in de berekening van de opfokkosten worden deze dieren wel meegeteld. Daarom spreken we ook over een gemiddeld aantal stuks jongvee (dit is inclusief de dieren die in opfok bij derden zijn) en gemiddeld aanwezig jongvee (dit zijn de dieren die effectief op het bedrijf aanwezig zijn). Bij de Algemene bedrijfsgegevens wordt het gemiddeld aanwezig jongvee, excl. de dieren bij de opfokker, weergegeven.

Onder deze tabel is een overzicht weergegeven waarin een aantal belangrijke kengetallen zijn weergegeven.

In de krachtvoeranalyse is zichtbaar hoeveel kilogram krachtvoer en melkpoeder er naar ieder stuk jongvee gaat.

Ruwvoer

Bij het onderdeel ruwvoer wordt een beeld gegeven van wat de totale kosten van het eigen geteelde ruwvoer zijn en hoeveel deze per ha bedragen. Er wordt ook rekening gehouden met de kosten die men maakt om ruwvoer aan te kopen.

De kosten worden weer onderverdeeld in vaste en variabele kosten. De vaste en variabele kosten voor het ruwvoer werden ook verrekend bij de exploitatie van het melkvee en de opfok van het jongvee.

Weidegeld is het bedrag dat je betaald om het jongvee gedurende een bepaalde periode te laten grazen.

Kosten ruwvoerwinning

Bij de kosten ruwvoerwinning krijgen we een beeld van alle kosten die gemaakt worden voor het telen van eigen ruwvoer en dit per teelt. Deze bedragen worden weergegeven in totale cijfers en per hectare.

De variabele kosten voor de ruwvoerwinning zijn het zaadgoed, de meststoffen, de gewasbeschermingsmiddelen, het loonwerk en de overige kosten. Deze kosten worden specifiek gemaakt voor het telen van het ruwvoer.

Bij de variabele kosten wordt de machinekost voor het veldwerk meegerekend om zo de totale teeltkosten te berekenen. De machinekosten voor het veldwerk worden bepaald op basis van de procentuele verdeling van het gebruik van de machines voor de ruwvoederwinning (zoals ingevuld in de inventaris). Onderhoud en herstellingen aan de machines worden verdeeld over het totaal aantal hectare. De kosten van de tractor worden eerst opgesplitst op basis van het percentage gebruik voor zowel veehouderij als veldwerk. Vervolgens worden de veldwerkkosten van de tractor verdeeld over het aantal hectare.

Analyse graslandgebruik en voedergewassen

In deze analyse wordt weergegeven hoe de percelen deze periode werden bemest. Aan de hand van deze gegevens kan men nagaan of men de teelten te weinig of te veel bemest heeft. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de effectief bemeste eenheden, de normen die men volgens de wet niet mag overschrijden en de eenheden die men nodig heeft om landbouwkundig een goede opbrengst te genereren.

In de kolom 'normgetallen' worden de wettelijk vastgelegde maxima voor het gebruik van N en P weergegeven. Dit zijn globale getallen omdat ze van meerdere zaken, zoals grondsoort, afhankelijk zijn. Op het gebruik van K zit geen wettelijke beperking maar voor de melkveehouder is het wel van belang. Een te lage K bemesting resulteert in een opbrengstderiving en een te hoge K bemesting is negatief voor de diergezondheid.

Daarnaast is er de kolom landbouwkundig. Hierin staan de getallen zoals we landbouwkundig willen bemesten voor optimale opbrengsten, met goede kwaliteit.

De 400 kg N is berekend uit de optelling van kunstmest N en drijfmest N.

De drijfmest N moet hierbij gerekend worden met een benutting van 55 – 60 %. P uit kunstmest moet voor 100 % gerekend worden. Van de P uit drijfmest is ruim 60 % beschikbaar. De rest wordt vastgelegd in de grond.

K uit kunstmest moet voor 100 % gerekend worden. Uit de drijfmest varieert dit van 50 – 95 %. Dit is vooral afhankelijk van de verdeling over het jaar.

Naast het niveau is ook de verhouding erg belangrijk. Van 1 element veel te weinig geven, en van het andere teveel geeft alleen maar hoge kosten.

Ook is aangegeven hoeveel procent er in totaal wordt gemaaid. Met dit vergelijkingsgetal is het mogelijk om de intensiviteit van het graslandbeheer te bepalen.

Analyse kosten dood kapitaal

Bij de analyse kosten dood kapitaal wordt een beeld gegeven van de machinekosten per hectare rundveehouderij en marktbaar teelten. Deze machinekosten worden onderverdeeld in de kosten van eigen mechanisatie en de bewerkingskosten door derden.

Verder worden alle tractorkosten per uur weergegeven. Deze worden ook opgesplitst in vaste en variabele kosten.

Onderaan wordt een beeld gegeven van het totale bedrag aan kosten welke gemaakt zijn voor het dood kapitaal en het bedrag per 100 liter FPCM.

Groene energie

Het saldo en bedrijfsresultaat van de zonnepanelen, windmolen, bioelectric... wordt hier weergegeven. Het geeft weer of het interessanter is de stroom van het net te kopen of ze zelf te produceren.

Hier wordt weergegeven wat de opbrengst of de kost van de investering is tegenover de stroomprijs van dat jaar.

Marktbaar teelten

Op bladzijde 20 van het bedrijfseconomisch rapport wordt eerst het teeltplan weergegeven. Op de volgende pagina's worden per teelt de opbrengsten, kosten en het saldo weergegeven.

De opbrengsten worden opgedeeld in hoofdproduct, bijproduct en premies en toeslagen. Denk hier bijvoorbeeld aan granen: hier is het hoofdproduct de korrel en het bijproduct het stro.

De kosten worden opgesplitst in vaste en variabele kosten.

Onder variabele kosten verstaan we zaad en pootgoed, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, loonwerk en bewaarkosten.

Onder vaste kosten wordt pacht, grond, gebouwen, tractoren enzoverder verstaan.

Tot slot wordt nog het brutobedrijfsresultaat weergegeven.

Ratio's en financiële kengetallen

De ratio's en financiële kengetallen zijn een belangrijk gegeven voor het melkveebedrijf. Er kan uit afgeleid worden hoe rendabel en solvabel het bedrijf is.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan hoeveel er met het eigen vermogen geïnvesteerd is ten opzichte van het totaal geïnvesteerde kapitaal. De solvabiliteitsratio's geven weer of het bedrijf een gezonde financiële structuur heeft.

Solvabiliteitsratio einde periode

De solvabiliteitsratio per einde periode geeft aan hoeveel het totaal geïnvesteerd kapitaal, of het activa, kan dalen om toch nog alle schulden te kunnen terugbetalen. Bij een solvabiliteitsratio

van bijvoorbeeld 2,14 wordt verstaan dat het eigen vermogen 2,14 keer groter is dan het vreemd vermogen. Een bedrijf met een solvabiliteit van 2,14 kan op lange termijn haar financiële verplichtingen in verband met intrestbetaling en aflossing van schulden blijven voldoen.

Er wordt gestreefd om een minimum solvabiliteitsratio per einde periode van 1 te behalen, zodat het eigen vermogen minimaal gelijk is met het vreemd vermogen

Omloopsnelheid

De omloopsnelheid is een ratio die aangeeft hoe efficiënt het vermogen binnen een onderneming wordt gebruikt. Eén van de belangrijkste doelstelling van een onderneming is om zo veel mogelijk opbrengsten te realiseren met zo weinig mogelijk middelen.

De omloopsnelheid wordt berekend door de totale opbrengsten te delen door het gemiddeld geïnvesteerd totaal vermogen.

Rendabiliteit

De rendabiliteit wordt berekend door de totale opbrengsten te delen door de totale kosten. De rendabiliteit geeft weer hoeveel opbrengsten men kan verkrijgen uit 1 euro kosten. Als we een rendabiliteit van bijvoorbeeld 1,25 hebben, wil dit zeggen dat men voor 1 euro kosten, 1,25 euro opbrengsten genereert.

Rendabiliteit totaal vermogen

De rendabiliteit van het totale vermogen geeft de mate van vergoeding van het geïnvesteerde vermogen weer.

Deze ratio wordt als volgt berekend:

$R_{tv} = (\text{Netto bedrijfsresultaat totaal} + \text{fictieve pacht} + \text{berekende rente}) / \text{totaal vermogen beginperiode.}$

Rendabiliteit eigen vermogen

De rendabiliteit van het eigen vermogen geeft de mate van vergoeding voor het geïnvesteerde eigen vermogen weer.

Deze ratio wordt als volgt berekend:

$R_{ev} = (\text{Netto bedrijfsresultaat totaal} + \text{fictieve pacht} + \text{berekende rente} - \text{betaalde rente} + \text{ontvangen rentesubsidie}) / \text{eigen vermogen begin periode.}$

Rendabiliteit vreemd vermogen

De rendabiliteit van het vreemd vermogen is de vergoeding voor het geïnvesteerde vreemd vermogen.

Deze ratio wordt als volgt berekend:

$R_{vv} = (\text{betaalde rente} - \text{ontvangen rentesubsidie}) / \text{vreemd vermogen begin periode.}$

Cashflow

Cash flow is het arbeidsinkomen na toevoeging van de berekende rente en de berekende afschrijving en na aftrek van de betaalde rente. De cash flow geeft aan hoeveel geld er

beschikbaar is voor kapitaalaflossing van de leningen, voor investeringen met eigen middelen en om te sparen.

Rentedekking

De rentedekking geeft de verhouding weer tussen de winst voor betaalde rentelasten en de betaalde rentelasten zelf. Het is een maatstaf om na te gaan hoe ruim de marge is om aan belangrijke financiële verplichtingen, zoals rente, te voldoen.

Bij de berekening wordt geen rekening gehouden met de te betalen aflossing.

Moderniteit

De moderniteit is een maatstaf voor de vervanging van de vaste activa zoals gebouwen en machines. Een lage of afnemende moderniteit geeft aan dat het bedrijf verouderd. De moderniteit wordt berekend door de boekwaarde op het einde van het jaar te delen door de aanschafwaarde.

Aflossingspercentage

Het aflossingspercentage is de maatstaf voor het tempo waarin de leningen gemiddeld worden terugbetaald. De grootte van het aflossingspercentage zal afhankelijk zijn van de activa waarvoor men geleend heeft.

Het aflossingspercentage wordt berekend door het totaal van de aflossingen te delen door het beginsaldo van de leningen.

Investering eigen middelen 4jr/100l FPCM

De investeringen eigen middelen 4 jr./ 100L FPCM is het bedrag dat men gemiddeld geïnvesteerd heeft met eigen middelen over de afgelopen 4 jaar per 100 liter FPCM

Aflossingen 4jr/ 100l FPCM

De aflossing 4 jr./100L FPCM is het kapitaal dat men gemiddeld afgelost heeft gedurende de afgelopen 4 jaar per 100 liter FPCM.

Kritieke opbrengstprijs

De kritieke opbrengstprijs is de melkprijs die men minimaal nodig heeft om alle bedrijfsuitgaven, financieringskosten en privébestedingen, inclusief belastingen en sociale lasten, te kunnen betalen. Met de kritieke opbrengstprijs kan het bedrijf net alle uitgaven betalen, maar er kan niet worden geïnvesteerd of gereserveerd.

Bodemprijs

De bodemprijs is de kritieke opbrengstprijs verminderd met de kapitaalaflossing bij de bank. Het verschil tussen de kritieke opbrengstprijs en de bodemprijs geeft aan hoeveel extra melkpreis daling het bedrijf kan opvangen door deels of helemaal niet af te lossen bij de bank.

Reserveringscapaciteit

De reserveringscapaciteit is een heel belangrijk kengetal. Het is de cashflow minus totaal privé uitgaven. Dit bedrag is beschikbaar voor aflossingen, investeringen en reserveringen.

De reserveringscapaciteit geeft aan of het bedrijf zich voldoende ontwikkelt.

Het bepaalt de slagkracht van het bedrijf of met andere woorden de mogelijkheden tot uitbreiding.

Kritieke opbrengstprij

De kritieke opbrengstprij is de melkprijs die men minimaal nodig heeft om alle bedrijfsuitgaven, financieringskosten en privébestedingen, inclusief belastingen en sociale lasten, te kunnen betalen. Met de kritieke opbrengstprij kan het bedrijf net alle uitgaven betalen, maar er kan niet worden geïnvesteerd of gereserveerd.

De kritieke opbrengstprij is een belangrijk gegeven voor de melkveehouder. Hij heeft een beeld van wat hij maximum mag uitgeven om break-even te draaien.

De kritieke opbrengstprij wordt weergegeven met en zonder bedrijfstoelage. Het verschil tussen beide is het bedrag van de bedrijfstoelage. Bij de berekening van de kritieke opbrengstprij met bedrijfstoelage wordt de bedrijfstoelage van de totale uitgaven van het bedrijf afgetrokken. Hierdoor is de kritieke opbrengstprij met bedrijfstoelage lager dan deze zonder bedrijfstoelage.

De werkelijke opbrengstprij is het bedrag dat men effectief ontvangen heeft voor de melk gedurende de periode.

De marge is het verschil tussen de kritieke opbrengstprij van de periode en de ontvangen melkprijs van de periode. De marge geeft aan hoeveel men over of te kort had in de periode.

Analyse van de arbeid

Bij de analyse van de arbeid wordt een beeld gegeven van de arbeid. Bij 'efficiëntie arbeidskrachten' worden de geproduceerde liters FPCM per arbeidskracht gegeven, er kan worden vergeleken met het gemiddelde. Op die manier kan besloten worden of veel geproduceerd wordt of de arbeid efficiënt wordt benut.

In de tabel er onder wordt in uren en procenten de verdeling van het werk weergegeven.